

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicatorum Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

II. Responsio Mauritij pro Melancth.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

ANNO

1548

*Mel. in ep.
ad Camer.
pag. 592.***Culpam
pertinaciae
in consilia-
rios reiiçit.****Mauritius,
fistulae cõ-
paratus.****II.
Eius re-
sponso.****Cõsiliarios
excusat.**

denuò, vt se coniungat cum cæteris Ordini-
bus, nec à quoquam aliud sibi persuaderi pa-
tatur : Se quidem habere principem ipsum
excusatum, quod restitavit hæctenus; cum id
non ipsius spontè, sed consiliariorum instin-
ctu, culpaq; factum non ignoret, à quibus in
hanc viam dirigatur. Quæ res non iniuria si-
bi vehementer displiceat. Quod si consiliarij
non desistant à suggerendis huiusmodi con-
silijs, ineundam sibi rationem, deque medijs
cogitandum, vt in ordinem redigantur. Erat
Mauritius viginti quinque annorum iuuenis;
Et quanquam ingenio prudentiaque valebat
plurimum; à consiliarijs tamen ferè in solidum
pendebat. Vnde Melanchthon ante quadri-
ennium inter suos de Mauritio loquens, eum
fistulae comparabat sonum reddentis ad il-
lius arbitrium à quo inflatur : Quod Cæsar,
princeps longè prudentissimus etiam in hac
actione deprehendisse videtur.

Respondet verò Mauritius ad ea, quæ per
Seldum erant proposita: Quod omnium Ordini-
um consensu decretum fuerit, id à se muta-
ri non posse: Repetit deinde, quæ de promif-
sione subditis facta prius dixerat: Aliam, in-
quit, in hoc casu, suam esse conditionem, quæ
cæterorum principum, qui subditis huius-
modi promissionis vinculo non sint obstri-
cti. Non se per consiliarios aut Theologos
seduci, sed habere rationem honoris sui:
Subditis seruandam esse fidem, quam dede-
rit. Cæterum Ordinationem à Cæsare propositam,
& pro-

& probatam à cæteris Ordinibus sibi quidē,
 & quos tecum habeat consiliarijs non omni-
 nò displicere. Interim præter quasdam lo-
 quendi formulas quatuor in ea capita inue-
 niri, de quibus cū Theologis ditionum sua-
 rum omninò sit consultandum. Excusat de-
 inde concionatores, & Melanchthonem im-
 primis, quem prolixè commendat, seq; dolē-
 ter ferre, ait, quod ad hunc modū sit delatus.
 Virum esse doctum, piū, pacis & tranquil-
 litatis amantem; qui bonos quosdam ritus in
 Saxonia conseruarit, & multas sectas atque
 dissensiones pullulantes oppresserit.

Atq; hanc fuisse causam, cur eum sibi pu-
 tarit adiungendum: Quam ad rem non pa-
 rum, ait, attulisse momenti, quod acceperit
 ab hominibus fide dignis, ipsum Cæsarē hoc
 egisse, vt Melanchthonem ad se traduceret,
 eumq; de controuersijs differentē audiret.
 Non igitur existimasse, offensum iri Cæsarē,
 si virum hunc patrocínio suo fouēdum atq;
 defendendum susciperet: Quod cum factum
 sit anno superiore proximo, non futurum
 ex honore suo, si nunc eum contra datam fi-
 dem præsidio suo destituat. Iam verò & an-
 tea se per Ferdinandum Regem de concep-
 ta Cæsaris indignatione monitū fuisse: Itaq;
 cōtinuò mandasse suis, vt ea de re Melanch-
 thonem quam possent maturrimè facerent
 certiozem; qui iam proculdubio se periculi
 vitandi causa subduxerit è ditionibus suis, a-
 lioque commigrarit. Itaque rogare demissè

ANNO
1548.

Qua uxor
capitali cō-
trouersa in
ordinatione
ne.

Melancht.
cōmendat.

Cur eū sub
patrocínio
foueat.

Mauritius
a paulisper
secedit.

ANNO
1548.

Ferdinādi
ad Mauri-
ritium ser-
mo.

Ad obedi-
entiam
monet.

Mauritius
acquiescit,

Petit sibi
librum cō-
municari.

III.
Tradit
Theolo-
gis exami-
nandum.

admodum, vt mandatum de tradendo Melanchthone non vrgeat, seq; habeat, quod ad hoc quidem negotium attinet, excusatum.

His propositis è cœnaculo Mauritius secedit: Cumq; aliquādiu foris præstolatus esset, prodit Ferdinandus Bohemiæ Rex, & Mauritium cōpellans, Cæsarem ait, per se mitigatum, de iracundiâ in Melanchthonem nōnihil remisisse: Consultum videri, ne quā illius porro faciat mētionem, eumq; nihilominus in ditionibus suis retineat. Ad causam ipsam verò quod spectet, recusare ipsum, vel subter

fugere nō posse, quin morem gerat Cæsari, & ratum habeat, quod communibus Ordinum suffragijs sit constituēdum. Post varios vltro citroque sermones habitos acquieuit tandem Mauritius, seq; promisit in Ordinū confēssu, cū liber promulgādus esset nō reclamaturum. Hæc acta sunt 24. Mart. tribus ferè septimanis ante, quam liber hic publicatus fuit.

Mauriti^o verò cū assensum præbuisset, librū, de quo sæpè diximus, communicari sibi petijt, priusquam publicaretur: Quod cum obtinuisset, confestim eum describi iussit, & ad Theologos suos examinandum misit, quos è duabus Academijs V Vittēbergenſi, & Lipsienſi Zvviccauiam euocatos suprâ diximus.

Latitabat id tēporis adhuc Melanchthon. Reliqui verò, Cruciger, Maior, & Pfeffingerus, qui Zvviccauiæ morabatur, librum Augustanum honoris causâ Melanchthoni primum offerendum censuerunt; qui, cū non mul-